

Sajtó és Tájékoztatás

Az Európai Unió Bírósága
116/13. sz. SAJTÓKÖZLEMÉNY
Luxembourg, 2013. szeptember 26.

A főtanácsnok indítványa a C-363/12. sz. ügyben
Z. kontra A Government Department és the Board of Management of a
Community School

Wahl főtanácsnok szerint nem vezethető le az uniós jogból az olyan szülők fizetett szabadsághoz való joga, akiknek a gyermeke béranyaságról szóló megállapodás alapján született

A jelenlegi uniós jogszabályok szerint az ilyen szülők helyzete az uniós jog hatályán kívül esik

A kérdést előterjesztő bíróság előtt folyamatban lévő ügy Z.-re, egy írországi tanárra vonatkozik. Z. egy ritka betegségben szenved, amelynek következtében – bár egészséges petefészekkel rendelkezik, és egyébként fogamzóképes – nincs méhe, és nem képes a terhesség kihordására. Z. és férje gyermeket akartak, és ebből a célból megállapodtak egy béranyával, hogy az Kaliforniában gyermeket szüljön. A béranyaságról szóló megállapodás alapján megszületett gyermek a házaspár genetikai gyermeke, és amerikai születési anyakönyvi kivonatában a béranyára vonatkozó bejegyzés nem szerepel.

Az ír jog szabályozza a fizetett szülési és örökbefogadási szabadságot, azonban az ír szabályozás (illetve Z. munkaszerződése) nem tartalmaz kifejezett rendelkezést a béranyaságról szóló megállapodás alapján megszületett gyermek születésekor felmerülő szabadságra vonatkozóan. Miután a fizetett szabadság iránti kérelmét elutasították, Z. panaszt nyújtott be az Equality Tribunalhoz. Azt állította, hogy őt neme, családi állapota és fogyatékossága alapján hátrányos megkülönböztetés érte.

E körülmények között az Equality Tribunal azt a kérdést terjesztette a Bíróság elé, hogy sérti-e az uniós jogot, ha megtagadják a fizetett szabadság kiadását attól a nőtől, akinek a genetikai gyermeke béranyaságról szóló megállapodás alapján született.

Wahl főtanácsnok a mai napon ismertetett indítványában elhatárolja a szóban forgó ügyet a legalább 14 hetes szülési szabadságot biztosító, várandós munkavállalókról szóló irányelv¹ hatálya alá tartozó várandós munkavállaló helyzetétől. E tekintetben hangsúlyozza, hogy az irányelv által biztosított védelem azokra a nőkre terjed ki, akik gyermeket szültek, és annak célja az, hogy az ilyen munkavállalók számára törekény fizikai állapotuk miatt védelmet nyújtson.

A szóban forgó kérdést illetően a főtanácsnok megállapítja először is, hogy **Z.-t nem érte semmilyen nemen alapuló tiltott hátrányos megkülönböztetés**². A főtanácsnok álláspontja szerint a Z. panaszanak tárgyát képező eltérő bánásmód nem nemi alapon valósult meg, hanem abban áll, hogy a nemzeti hatóságok nem kezelték azonosan a helyzetét a szülő nő vagy az örökbefogadó anya helyzetével. A várandós munkavállalók nemen alapuló hátrányos megkülönböztetése elleni különös védelem azonban ebben az esetben nem alkalmazható, ezért az ellenkező nem helyzetét kell az összehasonlítás alapjául venni. Mivel a főtanácsnok szerint a béranyaság keretében született gyermek férfi szülőjét pontosan azonos módon kezelnék, a nemen alapuló hátrányos megkülönböztetésre vonatkozó érvet elveti.

¹ A várandós, a gyermekágyas vagy szoptató munkavállalók munkahelyi biztonságának és egészségvédelmének javítását ösztönző intézkedések bevezetéséről szóló, 1992. október 19-i 92/85/EGK tanácsi irányelv (tizedik egyedi irányelv a 89/391/EGK irányelv 16. cikke (1) bekezdésének értelmében) (HL 1992. L 348., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 5. fejezet, 2. kötet, 110. o.).

² A nemen alapuló tiltott hátrányos megkülönböztetést a férfiak és nők közötti esélyegyenlőség és egyenlő bánásmód elvének a foglalkoztatás és munkavégzés területén történő megvalósításáról szóló, 2006. július 5-i 2006/54/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (átdolgozott szöveg) (HL 2006., L 204., 23. o.) szabályozza.

Bár a főtanácsnok azt állítja, hogy a Z.-hez hasonló helyzetben lévő nő az örökbefogadó anyával van összehasonlítható helyzetben, hangsúlyozza, hogy a tagállamok még nem fogadtak el az örökbefogadó szülőket megillető fizetett szabadsághoz való jog harmonizálására vonatkozó szabályozást. Ennek megfelelően abban az esetben, ha a nemzeti jog szabályozza a fizetett örökbefogadási szabadság lehetőségét, a nemzeti bíróságnak kell megítélnie, hogy az örökbefogadó szülőkre és a béranyaságról szóló megállapodás keretében gyermeket vállaló szülőkre alkalmazott eltérő szabályok a nemzeti joggal ellentétes tiltott hátrányos megkülönböztetést valósítanak-e meg.

A hátrányos megkülönböztetés alapjaként hivatkozott második szempontot illetően Wahl főtanácsnok arra a következtetésre jut, hogy az uniós jog értelmében **Z.-t fogyatékoságon alapuló hátrányos megkülönböztetés sem érte**. A főtanácsnok szerint a foglalkoztatással és munkavégzéssel összefüggésben megvalósuló fogyatékoságon alapuló hátrányos megkülönböztetés tilalmára vonatkozó szabályok³ hatálya korlátozott, és azok arra irányulnak, hogy mindenki számára biztosítsák a szakmai életben való teljes és hatékony részvételt. Mivel Z.-t nem akadályozta meg ebben a részvételben az, hogy képtelen a terhesség kihordására, a kérdéses uniós szabályozás nem alkalmazható.

EMLÉKEZTETŐ: A főtanácsnok indítványa nem köti a Bíróságot. A főtanácsnok feladata, hogy teljesen pártatlanul és függetlenül eljárva a rábízott ügy jogi megoldására vonatkozó javaslatot terjesszen a Bíróság elé. A Bíróság bírái most kezdik meg a tanácskozást a jelen ügyben. Az ítéletet későbbi időpontban hozzák meg.

EMLÉKEZTETŐ: Az előzetes döntéshozatali eljárás lehetővé teszi a tagállami bíróságok számára, hogy az előttük folyamatban lévő jogvita keretében az uniós jog értelmezésére vagy valamely uniós jogi aktus érvényességére vonatkozó kérdést terjesszenek a Bíróság elé. A Bíróság nem dönti el a tagállami bíróság előtti jogvitát. A nemzeti bíróság feladata, hogy az ügyet a Bíróság határozata alapján elbírálja. E határozat a tartalmilag hasonló kérdésben eljáró más nemzeti bíróságokat is köti.

A sajtó részére készített nem hivatalos kiadvány, amely nem köti a Bíróságot.

A kihirdetés napján az indítvány [teljes szövege](#) megtalálható a CURIA honlapon

Sajtófelelős: Lehóczki Balázs ☎ (+352) 4303 5499

³ Az Európai Unió e tárgyban különös szabályozást fogadott el, nevezetesen a foglalkoztatás és a munkavégzés során alkalmazott egyenlő bánásmód általános kereteinek létrehozásáról szóló, 2000. november 27-i 2000/78/EK tanácsi irányelvet (HL 2000. L 303., 16. o.; magyar nyelvű kiadás 5. fejezet, 4. kötet, 79. o.).